

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO KỶ THI TỐT NGHIỆP TRUNG HỌC PHỔ THÔNG NĂM 2022

ĐỀ THI CHÍNH THỨC

Bài thi: NGỮ VĂN

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian phát đề

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

Tuổi trẻ của tôi
mười tám, hai mươi
trong và tinh khiết như nước suối đá
khỏe và mơn mớn như mầm lá
rộng và dài như mơ ước, yêu thương
vươn lên và bền vững như con đường
gắn vào đất, tạc vào mặt đất

Tuổi trẻ như sao trời mát mắt
khi yên bình hạnh phúc ngược nhìn lên
và cháy bùng như lửa thiêng liêng
khi giặc giã đung vào bờ cõi
dấu rưng xuống, vẫn chói lên lần cuối
gọi dậy những lớp người
dấu rưng xuống, bầu trời không trống trải
trong mắt người sao vẫn mọc khôn người...

(Trích *Con đường của những vì sao*, Nguyễn Trọng Tạo,

Nguyễn Trọng Tạo tuyển tập - Thơ và nhạc, Tập một, NXB Văn học, 2019, tr. 549-550)

Thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 1. Xác định thể thơ của đoạn trích.

Câu 2. Chỉ ra những tính từ miêu tả vẻ đẹp của tuổi trẻ trong đoạn thơ:

Tuổi trẻ của tôi
mười tám, hai mươi
trong và tinh khiết như nước suối đá
khỏe và mơn mớn như mầm lá

Câu 3. Nêu tác dụng của biện pháp tu từ so sánh được sử dụng trong đoạn thơ:

Tuổi trẻ như sao trời mát mắt
khi yên bình hạnh phúc ngược nhìn lên
và cháy bùng như lửa thiêng liêng
khi giặc giã đung vào bờ cõi

Câu 4. Nhận xét những suy ngẫm của tác giả về ý nghĩa sự hi sinh của tuổi trẻ được thể hiện trong đoạn trích.

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về trách nhiệm của thế hệ trẻ trong việc tiếp bước các thế hệ đi trước.

Câu 2 (5,0 điểm)

Trong truyện ngắn *Chiếc thuyền ngoài xa*, nhà văn Nguyễn Minh Châu viết:

Lúc bấy giờ trời đầy mù từ ngoài biển bay vào. Lại lác đác mấy hạt mưa. Tôi rúc vào bên bánh xích của một chiếc xe tăng để tránh mưa, đang lúi húi thay phin, lúc ngẩng lên thấy một chuyện hơi lạ: một chiếc thuyền lưới vó mà tôi đoán là trong nhóm đánh cá ban nãy đang chèo thẳng vào trước mặt tôi.

Có lẽ suốt một đời cầm máy ảnh chưa bao giờ tôi được thấy một cảnh "đắt" trời cho như vậy: trước mặt tôi là một bức tranh mực tàu của một danh họa thời cổ. Mũi thuyền in một nét mơ hồ lòe nhòe vào bầu sương mù trắng như sữa có pha đôi chút màu hồng hồng do ánh mặt trời chiếu vào. Vài bóng người lớn lẫn trẻ con ngồi im phăng phắc như tượng trên chiếc mũi khum khum, đang hướng mặt vào bờ. Tất cả khung cảnh ấy nhìn qua những cái mắt lưới và tấm lưới nằm giữa hai chiếc gọng vó hiện ra dưới một hình thù y hệt cánh một con dơi, toàn bộ khung cảnh từ đường nét đến ánh sáng đều hài hòa và đẹp, một vẻ đẹp thực đơn giản và toàn bích khiến đứng trước nó tôi trở nên bối rối, trong trái tim như có cái gì bóp thắt vào. Chẳng biết ai đó lần đầu đã phát hiện ra bản thân cái đẹp chính là đạo đức? Trong giây phút bối rối, tôi tưởng chính mình vừa khám phá thấy cái chân lí của sự toàn thiện, khám phá thấy cái khoảnh khắc trong ngần của tâm hồn.

Chẳng phải lựa chọn xê dịch gì nữa, tôi gác máy lên bánh xích của chiếc xe tăng hồng bầm "liên thanh" một hồi hết một phần tư cuốn phim, thu vào chiếc Pra-ti-ca* cái khoảnh khắc hạnh phúc tràn ngập tâm hồn mình, do cái đẹp tuyệt đỉnh của ngoại cảnh vừa mang lại.

* Chiếc máy ảnh hiệu Pra-ti-ca.

(Ngữ văn 12, Tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2020, tr. 70-71)

Anh/Chị hãy phân tích đoạn trích trên; từ đó, liên hệ hình ảnh chiếc thuyền trong đoạn trích với hình ảnh chiếc thuyền đang chống chọi với sóng gió giữa phá được miêu tả trong truyện để rút ra thông điệp về mối quan hệ giữa nghệ thuật và cuộc sống.

HẾT

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm.

Họ, tên thí sinh:; Số báo danh:

Chữ ký của cán bộ coi thi 1:; Chữ ký của cán bộ coi thi 2:

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	3,0
	1	Thể thơ: tự do.	0,75
	2	Những tính từ miêu tả về đẹp của tuổi trẻ: <i>trong, tinh khiết, khỏe, mon morn.</i>	0,75
	3	Tác dụng của biện pháp tu từ so sánh: - Làm nổi bật vẻ đẹp của tuổi trẻ: tâm hồn trong sáng, nhiều mơ ước; giàu nhiệt huyết, lí tưởng cống hiến và hi sinh cho Tổ quốc. - Làm cho đoạn thơ giàu hình ảnh, tăng tính biểu cảm.	1,0
	4	Nhận xét những suy ngẫm của tác giả về ý nghĩa sự hi sinh của tuổi trẻ: - Những suy ngẫm của tác giả: sự hi sinh cao cả có ý nghĩa thôi thúc bao lớp người tiếp tục đứng lên; dù hi sinh nhưng vẫn sống mãi trong lòng dân tộc. - Nhận xét những suy ngẫm của tác giả. Có thể theo hướng: những suy ngẫm của tác giả đúng đắn và sâu sắc.	0,5
II		LÀM VĂN	7,0
	1	Viết một đoạn văn về trách nhiệm của thế hệ trẻ trong việc tiếp bước các thế hệ đi trước	2,0
		a. <i>Bảo đảm yêu cầu về hình thức đoạn văn</i> Thí sinh có thể trình bày đoạn văn theo một cách hoặc kết hợp các cách: diễn dịch, quy nạp, móc xích, song hành hoặc tổng - phân - hợp; bảo đảm yêu cầu về cấu trúc đoạn văn.	0,25
		b. <i>Xác định đúng vấn đề nghị luận</i> Nhận thức, thái độ, hành động thể hiện trách nhiệm của thế hệ trẻ trong việc tiếp bước các thế hệ đi trước.	0,25
		c. <i>Triển khai vấn đề nghị luận</i> Thí sinh có thể lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp, triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách để làm rõ trách nhiệm của thế hệ trẻ trong việc tiếp bước các thế hệ đi trước; bảo đảm hợp lí, thuyết phục, phù hợp với chuẩn mực đạo đức và pháp luật. Có thể theo hướng: Thế hệ trẻ cần nhận thức được sự tiếp bước của các thế hệ làm nên hành trình phát triển đất nước; có thái độ trân trọng, biết ơn những cống hiến, hi sinh của các thế hệ đi trước; có hành động cụ thể, phù hợp để kế thừa, phát huy thành quả của các thế hệ đi trước, thực hiện sứ mệnh của thế hệ mình trong sự nghiệp bảo vệ, xây dựng và phát triển đất nước.	1,0
		d. <i>Chính tả, từ ngữ, ngữ pháp</i> Bảo đảm chuẩn chính tả, từ ngữ, ngữ pháp tiếng Việt.	0,25
		đ. <i>Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc, có ý tưởng riêng phù hợp với vấn đề nghị luận; có cách lập luận, diễn đạt mới mẻ.	0,25
	2	Phân tích đoạn trích; từ đó, liên hệ hình ảnh chiếc thuyền trong đoạn trích với hình ảnh chiếc thuyền đang chống chọi với sóng gió giữa phá được miêu tả trong truyện để rút ra thông điệp về mối quan hệ giữa nghệ thuật và cuộc sống	5,0
		a. <i>Bảo đảm cấu trúc bài văn nghị luận</i> Mở bài giới thiệu khái quát vấn đề nghị luận; thân bài thực hiện các yêu cầu của đề bài; kết bài khẳng định vấn đề nghị luận.	0,25
		b. <i>Xác định đúng vấn đề nghị luận</i> Nội dung và nghệ thuật của đoạn trích; liên hệ hình ảnh chiếc thuyền trong đoạn trích với hình ảnh chiếc thuyền đang chống chọi với sóng gió	0,5

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
		giữa phá được miêu tả trong truyện để rút ra thông điệp về mối quan hệ giữa nghệ thuật và cuộc sống.	
		c. <i>Triển khai vấn đề nghị luận</i> Thí sinh có thể triển khai theo nhiều cách, cần vận dụng kết hợp các thao tác lập luận, phối hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; bảo đảm các yêu cầu sau:	
		* <i>Giới thiệu khái quát về tác giả Nguyễn Minh Châu, tác phẩm "Chiếc thuyền ngoài xa" và vấn đề nghị luận</i>	0,5
		* <i>Phân tích đoạn trích</i> - Nội dung: + Khung cảnh buổi sớm mờ sương yên bình, thơ mộng: trời đầy mù từ ngoài biển bay vào, lác đác mấy hạt mưa, bầu sương mù trắng như sữa có pha đôi chút màu hồng hồng do ánh mặt trời chiếu vào. + Hình ảnh chiếc thuyền ngoài xa nổi bật trong khung cảnh tĩnh lặng và huyền ảo; hài hòa giữa đường nét và màu sắc, giữa thiên nhiên và con người; đẹp đơn giản và toàn bích: bức tranh mực tàu của danh họa thời cổ, mũi thuyền in một nét mơ hồ lòe nhòe, vài bóng người lớn lẫn trẻ con ngồi im phăng phắc; hình ảnh chiếc thuyền ngoài xa là cái đẹp tuyệt đỉnh của ngoại cảnh trong cái nhìn của nhân vật Phùng. + Nhân vật Phùng: hạnh phúc khi phát hiện vẻ đẹp của chiếc thuyền (bối rối, trong trái tim như có cái gì bóp thắt vào); tâm hồn trở nên trong trẻo hơn, nhận ra ý nghĩa đạo đức của cái đẹp (khoảnh khắc trong ngần của tâm hồn, khám phá chân lí của sự toàn thiện, bản thân cái đẹp chính là đạo đức); nhạy cảm với cái đẹp, đam mê sáng tạo (bấm "liên thanh" một hồi hết một phần tư cuốn phim,...). - Nghệ thuật: + Lựa chọn điểm nhìn, ngôi kể phù hợp. + Bút pháp tạo hình đặc sắc. + Ngôn ngữ linh hoạt, sáng tạo và giàu sắc thái biểu cảm. + Hình ảnh mang ý nghĩa ẩn dụ. - Đánh giá chung về nội dung và nghệ thuật. Có thể theo hướng: Vẻ đẹp của hình ảnh chiếc thuyền trong buổi sớm mờ sương khơi nguồn cho sáng tạo nghệ thuật của Phùng; nghệ thuật trần thuật đặc sắc.	1,75
		* <i>Liên hệ hình ảnh chiếc thuyền trong đoạn trích với hình ảnh chiếc thuyền đang chống chọi với sóng gió giữa phá được miêu tả trong truyện để rút ra thông điệp về mối quan hệ giữa nghệ thuật và cuộc sống</i> - Hình ảnh chiếc thuyền trong đoạn trích biểu tượng cho vẻ đẹp thơ mộng, lãng mạn, khác với hình ảnh chiếc thuyền đang chống chọi với sóng gió giữa phá được miêu tả trong truyện tượng trưng cho sự vất vả, gian nan của cuộc sống. - Cuộc sống là đối tượng khám phá của nghệ thuật; nghệ thuật hướng tới khám phá cuộc sống không chỉ ở cái đẹp thơ mộng, lãng mạn mà còn ở cả những lam lũ, nhọc nhằn.	0,5
		d. <i>Chính tả, từ ngữ, ngữ pháp</i> Bảo đảm chuẩn chính tả, từ ngữ, ngữ pháp tiếng Việt.	0,25
		đ. <i>Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc, có ý tưởng riêng phù hợp với vấn đề nghị luận; có cách lập luận, diễn đạt mới mẻ.	0,5
TỔNG ĐIỂM			10,0

-----HẾT-----